

نقش کلیدی نظرسنجی در پیاده‌سازی مدیریت دانش

خبرنامه مدیریت دانش

شماره ۱۰۱

آذرماه ۱۴۰۳

در این خبرنامه :

- نقش کلیدی نظرسنجی در پیاده‌سازی مدیریت دانش
- حکایت
- دانستنی‌های کوتاه و جالب
- بسته دانشی

سنگ سرد

چوپانی عادت داشت تا در یک مکان معین زیر یک درخت بنشیند و گله گوسفندان را برای چرا در اطراف آنجا نگه دارد. زیر درخت سه قطعه سنگ بود که چوپان همیشه از آنها برای آتش درست کردن استفاده می‌کرد و برای خود چای آماده می‌کرد. هر بار که او آتشی میان سنگ‌ها می‌افروخت متوجه می‌شد که یکی از سنگ‌ها مادامی که آتش روشن است سرد است اما دلیل آن را نمی‌دانست. چند بار سعی کرد با عوض کردن جای سنگ‌ها چیزی دست‌گیرش شود اما همچنان در هر جایی که سنگ را قرار می‌داد سرد بود تا اینکه یک روز وسوسه شد تا از راز این سنگ آگاه شود. تیشه‌ای با خود برد و سنگ را به دو نیم کرد. آه از نهادش بر آمد. میان سنگ موجودی بسیار ریز مانند کرم زندگی می‌کرد. رو به آسمان کرد و خداوند را در حالی که اشک صورتش را پوشانده بود شکر کرد و گفت: خدایا، ای مهربان، تو که برای کرمی این چنین می‌اندیشی و به فکر آرامش او هستی پس ببین برای من چه کرده‌ای و من هیچگاه سنگ وجودم را نشکستم تا مهر تو را به خود ببینم

<https://roozaneh.net>

نقش کلیدی نظرسنجی در پیاده‌سازی مدیریت دانش

مدت‌هاست که مدیریت دانش (KM) به‌عنوان یک رشته حیاتی در مطالعات کسب‌وکار ظهور کرده است. این مسئله نشان‌دهنده اهمیت فزاینده دانش به‌عنوان یک دارایی کلیدی برای موفقیت سازمان‌ها است. در دنیای امروز که اطلاعات به‌راحتی در دسترس است، توانایی مدیریت و استفاده مؤثر از دانش، برای حفظ مزیت رقابتی سازمان‌ها اهمیت زیادی پیدا کرده است. مدیریت دانش شامل مجموعه‌ای از روش‌های شناسایی، ایجاد و توزیع دانش در یک سازمان است که به ایجاد محیطی کارآمدتر و نوآورانه‌تر کمک می‌کند. این مقاله به بررسی نقش کلیدی نظرسنجی در پیاده‌سازی مدیریت دانش می‌پردازد.

دیدگاه آکادمیک درباره مدیریت دانش

از منظر آکادمیک، مدیریت دانش مفاهیم مختلفی از جمله مدیریت بازرگانی، علوم اطلاعات و تئوری سازمانی را با هم‌دیگر ادغام می‌کند. برای نمونه، ویگ (۱۹۹۷) و علوی و لیدنر (۲۰۰۱) از جمله پژوهشگرانی هستند که به این حوزه پرداخته‌اند. محققانی نظیر نوناکا و تاکوچی بر اهمیت دانش ضمنی – دانشی نانوشته که اغلب ارزشمندترین نوع دانش در سازمان‌ها به شمار می‌آید – تأکید کرده‌اند. مدل SECI که توسط این دو محقق پیشنهاد شده، فرآیند پویای خلق دانش در شرکت‌ها را به تصویر می‌کشد.

مدیریت دانش فقط به مدیریت اطلاعات محدود نمی‌شود، بلکه شامل ایجاد فرهنگی است که به اشتراک‌گذاری دانش و یادگیری مستمر را تشویق می‌کند. داوونپورت و پروساک (۱۹۹۸) اشاره می‌کنند که مدیریت دانش مؤثر، ترکیبی از سه عنصر کارکنان، فرآیندها و فناوری است. این امر نیازمند ایجاد یک فرهنگ سازمانی پایدار است که از به اشتراک‌گذاری بینش‌ها و تجربیات حمایت کرده و زمینه‌های بهبود مستمر و نوآوری را فراهم آورد.

نقش نظرسنجی در پیاده‌سازی موفق مدیریت دانش

نظرسنجی امکانات زیادی را در راستای اتخاذ رویکردی سیستماتیک برای جمع‌آوری، تحلیل و بهره‌برداری از دانش در اختیار سازمان‌ها قرار می‌دهد. نظرسنجی‌ها در مدیریت دانش اهداف مختلفی را دنبال می‌کنند، از ارزیابی وضعیت فعلی منابع دانش گرفته تا تحلیل شکاف‌های دانشی و فرصت‌های بهبود.

دانستنیهای کوتاه و جالب

گیاهان از حس‌های متعددی برای شبیه‌سازی یک نوع "هوش" استفاده می‌کنند که آنها را قادر به درک و واکنش به شرایط محیطی مختلف می‌سازد. این سازگاری‌های پیچیده شامل حس‌های مربوط به رطوبت، گرانش و میدان‌های الکترومغناطیسی است که به گیاهان اجازه می‌دهد تا شرایط بهینه برای رشد و تکثیر خود را شبیه‌سازی کنند. علاوه بر این، توضیح داده شده است که گیاهان اغلب در بهار یا تابستان گل می‌دهند، زمانی که شرایط برای جذب گرده از زنبورها و تولید میوه در بیشترین حد ممکن است، در حالی که در زمستان به دلیل غیرفعال بودن زنبورها، گیاهان تکثیر نمی‌کنند. این ویژگی‌ها نشان می‌دهند که گیاهان برخلاف موجودات پستاندار، نوعی سیستم پردازش اطلاعات پیچیده و پراکنده دارند که به آنها این امکان را می‌دهد تا به شرایط محیطی واکنش نشان دهند و برای بقای خود بهترین استراتژی‌های تکاملی را اتخاذ کنند. برخی گیاهان مانند گل‌های برف و بلبل با گلدهی در زمستان، توانسته‌اند در محیط‌هایی که بیشتر گیاهان قادر به رشد نیستند، جایگاهی ویژه پیدا کنند. این گیاهان با استفاده از پیازهای خود که به عنوان ذخیره‌گاه انرژی عمل می‌کنند، به هنگام شروع بهار، که نور خورشید ضعیف است و درختان هنوز برگ ندارند، رشد می‌کنند. این استراتژی به آنها اجازه می‌دهد تا قبل از آنکه درختان برگ‌دار شوند و سایه‌های سنگین ایجاد کنند، کار خود را به پایان برسانند و از رقابت با گیاهان تابستانی مانند چمن‌ها پیشی بگیرند.

<https://www.beytoote.com/scientific>

نظرسنجی‌ها می‌توانند به ارزیابی دارایی‌های دانشی موجود در یک سازمان کمک کنند. با پرسش از کارکنان درباره سطح دسترسی‌شان به اطلاعات، کارآمدی فرآیندهای دانش، ارتباط دانش موجود با وظایف آن‌ها و همچنین توانایی کارکنان در به اشتراک‌گذاری درس‌آموخته‌هایشان، سازمان‌ها می‌توانند تصویری روشن از سطح بلوغ مدیریت دانش به دست آورند.

این رویکرد تشخیصی به شناسایی نقاط قوت و ضعف سازمان کمک می‌کند. به‌عنوان مثال، لیبویتر و رایت (۱۹۹۹) نشان داده‌اند که استفاده از نظرسنجی می‌تواند بینش‌های ارزشمندی درباره چگونگی مدیریت و بهره‌برداری از دانش در بخش‌های مختلف ارائه دهد.

نظرسنجی ابزاری مؤثر در شناسایی شکاف‌های دانش

یکی از کاربردهای نظرسنجی در مدیریت دانش، استفاده از این ابزار برای شناسایی شکاف‌های دانشی سازمان‌ها است. سازمان‌ها با دریافت نظرات کارکنان درباره اطلاعاتی که احساس می‌کنند ناکافی است، می‌توانند بخش‌هایی را که نیاز به بهبود دارند، شناسایی کنند. این بازخوردها شامل سؤالاتی درباره دسترسی به مخازن دانش، اثربخشی برنامه‌های آموزشی و کارایی کانال‌های ارتباطی هستند.

نظرسنجی ابزاری مؤثر در تقویت فرهنگ اشتراک دانش

نظرسنجی‌ها می‌توانند به شناسایی موانعی که کارکنان در به اشتراک‌گذاری دانش با آن‌ها روبرو هستند کمک کنند. این نظرسنجی‌ها می‌توانند سؤالاتی درباره تمایل به اشتراک‌گذاری دانش، عوامل مشوق‌های و کارآمدی ابزارها و روش‌های کنونی به اشتراک‌گذاری دانش باشند. تحقیقات اردیشویلی، پیچ و ونتلینگ (۲۰۰۳) نشان داده که شناخت این موانع از طریق نظرسنجی‌ها می‌تواند به مداخلات مدیریت دانشی هدفمندتر و مؤثرتری منجر شود.

نظرسنجی ابزاری مؤثر در اندازه‌گیری نتایج مدیریت دانش

یکی دیگر از کاربردهای نظرسنجی در پیاده‌سازی مدیریت دانش، کمک به اندازه‌گیری نتایج پیاده‌سازی مدیریت دانش در سازمان است. با ارزیابی دوره‌ای نظر کارکنان در مورد اثربخشی مدیریت دانش، سازمان‌ها می‌توانند میزان پیشرفت مدیریت دانش را رصد کرده و تصمیمات خود را بر داده‌های موثق بنا کنند. این چرخه بازخورد، به مدیران اطمینان می‌دهد که تکنیک‌های مدیریت دانش با اهداف سازمانی همسو بوده و تجربه کارکنان از تکامل پیوسته مدیریت دانش خبر می‌دهد.

نظرسنجی و استراتژی مدیریت دانش

استراتژی مدیریت دانش بخش مهمی از تلاش‌های مدیریت دانش در یک سازمان است (زک ۱۹۹۹). داده‌های به‌دست‌آمده از نظرسنجی‌ها می‌توانند به شکل‌دهی استراتژی کلی مدیریت دانش کمک کنند و مبنایی داده‌محور برای توسعه سیاست‌ها، انتخاب فناوری‌های مناسب و طراحی برنامه‌های آموزشی فراهم آورند. به گفته مالهورتا (۲۰۰۰)، نظرسنجی‌ها به همسوسازی ابتکارات مدیریت دانش با اهداف استراتژیک سازمان کمک می‌کنند.

نتیجه‌گیری

مدیریت دانش، یکی از اجزای ضروری کسب‌وکارهای مدرن است که چارچوبی برای استفاده از هوش جمعی سازمان فراهم می‌آورد. نقش کلیدی نظرسنجی در پیاده‌سازی مدیریت دانش به اتخاذ روشی ساختاریافته برای ارزیابی دارایی‌های دانشی، تحلیل شکاف‌ها و تقویت فرهنگ به اشتراک‌گذاری دانش اشاره دارد. با ادغام داده‌های نظرسنجی در استراتژی‌های مدیریت دانش، سازمان‌ها می‌توانند فرهنگ یادگیری و نوآوری مستمر را تقویت کرده و مقدمات دستیابی به موفقیتی بلندمدت را فراهم کنند.

منبع:

<https://www.linkedin.com/pulse/knowledge-management-toolkit-surveys-zefstories-r486f/>

صورت مساله

عدم توجه به مسائل ایمنی و محیط زیست

در محیط‌های صنعتی با وجود ماشین آلات و ابزار فراوان، غالباً کارگران در معرض خطرات گوناگون قرار دارند، با پیشرفت فن‌آوری و افزایش کاربرد ماشین آلات در تولید نیز مخاطرات و احتمال بروز حوادث در اینگونه محیط‌ها فزونی می‌گیرد.

ایمنی عبارت است از میزان درجه دور بودن از خطر، واژه Hazard که در تعریف علمی ایمنی آمده است، در واقع شرایطی است که دارای پتانسیل رساندن آسیب به کارکنان، تجهیزات و ساختمان‌ها، از بین بردن مواد یا کاهش کارایی در اجرای یک وظیفه از پیش تعیین شده می‌باشد. مدیریت، مسئول ایمنی و بهداشت کارکنان است، همانگونه که یک مدیر برای بهره‌وری و سودآوری مسئولیتی سنگین دارد، در مورد ایمنی و بهداشت نیز چنین وضعیتی صادق است تولید از دست رفته ممکن است از طریق بهبود مدیریت مجدداً به دست آید. اما هیچ راهی برای جبران تلفات انسانی که در نتیجه بروز حوادث حاصل می‌شود، وجود ندارد. این نکته مورد توافق متخصصان علم مدیریت است که تنها ۱۵ درصد از مشکلات سازمان یا کارخانه ممکن است به وسیله کارکنان حل و کنترل شود، در صورتیکه ۸۵ درصد این مشکلات را می‌توان از طریق مدیریت مهار کرد.

افراد در برخی موارد با علم به اهمیت مسائل ایمنی و با وجود آموزش‌هایی که در این رابطه گذرانده‌اند باز هم آنچنان که باید به آن توجه نمی‌کنند و عملاً اعتقادی به اهمیت آن ندارند. مخصوصاً در صورتی که مدیریت یک واحد تولیدی و یا سرپرست مربوطه توجه لازم را به رعایت مسائل ایمنی نداشته باشد، کارکنان آن مجموعه نسبت به نکات ایمنی صنعتی بسیار بی‌توجه خواهند شد. این امر ممکن است عواقب جبران ناپذیری را برای سازمان و کارکنان آن به همراه داشته باشد.

صنعت نفت و پتروشیمی یکی از بزرگترین صنایع در کشور ایران می‌باشد و بخش حیاتی اقتصاد ملی به شمار می‌رود. به هر حال در این صنعت خطرات محیطی بالقوه‌ای ناشی از فعالیت‌های پالایشگاه و پتروشیمی‌ها، محله‌ها و زیستگاه‌های مجاور یا نزدیک به آنها را تهدید می‌کند. یکی از مهمترین این خطرات، آلودگی هوا می‌باشد. در پتروشیمی اراک در برخی موارد بعلت عدم شناخت کافی، گازهای سمی و یا اشتعال‌زا به هوا تخلیه می‌شد و توجه کافی به حفاظت از محیط زیست صورت نمی‌گرفت. به طور مثال در برخی موارد مشاهده می‌شد که گاز C4 که گازی اشتعال‌زا نیز هست در هوا تخلیه می‌شد در صورتیکه این گاز ابری را در فضا تشکیل می‌دهد که در صورت اشتعال به صورت ابری از آتش در آسمان درمی‌آید.

آیا میدانید؟

کهکشان چرخ گاری یکی از کهکشان‌های خاص و زیبا در آسمان است که به دلیل ساختار حلزونی و برخورد کهکشانی به شکل منحصر به فردی درآمده است. این کهکشان در فاصله ۵۰۰ میلیون سال نوری از زمین قرار دارد و در آن فرآیندهای تشکیل ستاره‌ها در جریان است.

کهکشان چرخ گاری (Cartwheel Galaxy) یکی از کهکشان‌های منحصر به فرد و نادر در کهکشان‌های موجود در جهان است که در فاصله‌ای حدود ۵۰۰ میلیون سال نوری از زمین و در صورت فلکی "مجسمه‌ساز" قرار دارد. این کهکشان به دلیل شباهت ساختاری‌اش به چرخ یک واگن یا گاری، به نام "چرخ گاری" شناخته می‌شود. کهکشان چرخ گاری در بسیاری از ویژگی‌های خود از جمله ترکیب حلقه‌ای‌اش و فرآیندهای تشکیل ستاره‌ها و ابرنواخترها، جزو کهکشان‌های خاص و جذاب برای مطالعه در میان اخترشناسان به شمار می‌آید.

ادامه صفحه بعد...

کشف کهکشان چرخ گاری

کهکشان چرخ گاری اولین بار در سال ۱۹۴۱ میلادی توسط ستاره‌شناس سوئیسی، فریتس تسوئیکی کشف شد. او که این کشف را در دوره‌ای از تحقیقات خود انجام داد، آن را به عنوان یکی از پیچیده‌ترین ساختارهای کهکشانی توصیف کرد. این کهکشان ابتدا به دلیل ویژگی‌های خاصش در زمینه دینامیک ستارگان، توجه بسیاری از محققان را جلب کرد. کهکشان چرخ گاری نوعی کهکشان عدسی و حلقه‌ای است که به دلیل برخورد با کهکشانی دیگر، شکل و ساختار خاصی به خود گرفته است.

ویژگی‌های ساختاری

کهکشان چرخ گاری به شکل خاصی از دو حلقه تشکیل شده است: حلقه درونی که بسیار روشن است و حلقه بیرونی که رنگ‌های مختلفی دارد. این دو حلقه از مرکز برخورد که در نتیجه یک برخورد کهکشانی عظیم به وجود آمده‌اند، به سمت بیرون گسترش می‌یابند. کهکشان چرخ گاری به طور عمده از دو بخش تشکیل شده است هر دو حلقه مانند امواج پس از پرتاب سنگ به داخل یک برکه، از مرکز برخورد به سمت بیرون گسترش می‌یابند:

حلقه داخلی روشن: که عمدتاً از ستاره‌های جوان و خوشه‌های ستاره‌ای عظیم تشکیل شده است.

حلقه بیرونی رنگارنگ: که به واسطه برخورد گاز و غبار با یکدیگر، ستاره‌های جدیدی را در خود ایجاد کرده و تا ۴۴۰ میلیون سال نوری گسترش یافته است.

به طور کلی سوانح در محیط‌های صنعتی و تولیدی از سه علت اساسی زیر ناشی می‌شود:

۱. علل ناشی از فقدان تجهیزات و وسایل حفاظتی، نظیر استفاده نکردن از وسایل ایمنی و حفاظتی در کارها، استفاده از ماشین‌های بدون حفاظ، به کار انداختن ماشین‌ها در سرعت‌های غیر حفاظتی و غیر مجاز، کار کردن روی قسمت‌های متحرک و مخصوصاً دوار ماشین‌ها، به کار انداختن و نگهداری ماشین‌ها به طرز ناصحیح.
۲. علل شخصی، نظیر نداشتن آموزش کافی و لازم (فقدان اطلاع و تخصص کافی در کارها)، به کار بردن روش ناصحیح، متناسب نبودن قوا و اعضای بدن کارگر با نوع و ماهیت کار محوله، عدم آشنایی یا سهل‌انگاری کارگر و ...
۳. علل مکانیکی، نظیر نقص در ماشین‌ها، نصب ناصحیح حفاظ‌ها بر روی ماشین‌ها، روشنایی یا تهویه غیر کافی (شرایط نامطلوب در محیط کار)، کار با مواد و قطعات معیوب و ناقص و ...

توضیحات تحه به

آموزش کارکنان و مدیران در خصوص اهمیت مسائل ایمنی و محیط زیست و تغییر نگرش آنها نسبت به موضوع در پتروشیمی اراک با توجه به اهتمام مدیریت به تداوم آموزش‌ها در خصوص ایمنی و محیط زیست، فرهنگسازی مناسب جهت توجه به این مسائل به مرور زمان انجام شد و پس از آن شاهد مواردی از قبیل تخلیه گازهای آلاینده در هوا و یا رفتارهای پرخطر نبودیم. دست یابی به ایمنی کامل در فعالیت‌های مختلف صنعتی و نیل به فرهنگ ایمنی رشد یافته، مستلزم انجام اقدامات بنیادی در کلیه زمینه‌ها بوده که یکی از مهمترین آنها ایجاد شرایط لازم جهت ارتقاء سطح دانش، نگرش و مهارت پرسنل در محیط‌های کاری می‌باشد نقش آموزش اثربخش به عنوان محور پیشرفت و تحول در زمینه‌های مختلف در رابطه با کاهش حوادث دارای اهمیت فوق العاده می‌باشد. نیازسنجی، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی اثربخشی مستمر دوره‌های آموزشی پرسنل در کاهش حوادث تاثیر مضاعف دارد چون از یک طرف باعث ارتقاء سطح مهارت، دانش و بینش ضوابط ایمنی در انجام فعالیت‌ها شده و از طرف دیگر موجب تقویت روحیه و اعتماد به نفس پرسنل می‌گردد. آموزش اثربخش ایمنی می‌تواند با عنایت به تعیین نیازهای آموزشی ایمنی دقیق، روش‌های بهینه آموزش و ارزیابی اثربخشی دوره‌ها نقش بسزایی در تقویت فرهنگ ایمنی و متعاقباً کاهش حوادث و کنترل ضایعات و خسارات را داشته باشد.

شواهد اثر بخش بودن تجربه

سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت صنعتی

هر سازمانی باید فعالیت‌هایی تحت عنوان مدیریت ایمنی و بهداشت داشته باشد تا کارگران بدون ترس از حادثه و بیماری‌های شغلی به کار ادامه دهند. این فعالیت‌ها اغلب شامل تدوین دستورالعمل شیوه صحیح انجام کار، شیوه‌های بازرسی، نحوه اندازه گیری از آلاینده‌های محیط کار، بهسازی محیط کار و مانند آن می‌شود. گرچه مدیران صنایع مسئولیت‌ها و وظایف فراوانی به عهده دارند، اما طبق قانون کار متعهدند که اساسی‌ترین مسائل ایمنی و بهداشت کار را به منظور پیشگیری از آسیب‌ها و ضایعات انسانی رعایت کنند.

قَالَتِ فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ:

أَبُو هَذِهِ لِلْأُمَّةِ مُحَمَّدٌ وَعَلِيٌّ
يُقِيمَانِ أَوْدَهُمْ وَيُنْقِذَانِهِمْ مِنَ
الْعَذَابِ الدَّائِمِ إِنْ أَطَاعُوهُمَا
وَيَبِيحَانِهِمُ النَّعِيمَ الدَّائِمَ إِنْ
وَأَفْقُوهُمَا.

پدران این امت حضرت محمد صلی الله علیه و آله – پیامبر خدا – و حضرت علی علیه السلام – ولی خدا – است. اگر از آن دو اطاعت کنند، کژی های آنان را اصلاح می کنند و از عذاب دردناکشان نجات می بخشند و همراهی با آن دو نعمت جاودان – بهشت – را ارزانیشان می دارد.

<https://www.hadithlib.com/hadithxts/c>

آن چه که در این میان اهمیت دارد آن است که فعالیت های مذکور چه گونه باید برنامه ریزی شود که در میان مشغله های متعدد مدیریت به دست فراموشی سپرده نشود و هم چنان پا برجا باقی بماند. بنابراین برای آن که موضوع ایمنی و بهداشت فعالیت فرعی و حاشیه ای تلقی نشود و هم پایه سایر فعالیت های تولیدی از برنامه ریزی های کوتاه مدت، میان مدت، بلند مدت و با اولویت بندی صحیح برخوردار باشد، می بایست سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت در هر کارخانه ای طراحی و اجرا شود. به وسیله این سیستم، می توان به هدف های زیر دست یافت:

الف) با مشارکت مسئولان بهداشت حرفه ای و حفاظت و ایمنی، مدیران، سرپرستان و نمایندگان کارگران، استانداردهای ایمنی و بهداشت برای تمام مشاغل تهیه شده و کلیه افراد ملزم به رعایت آن ها شوند.

ب) یافتن روش های مناسب به منظور آموزش و شناساندن استانداردهای مذکور به کلیه افراد.

ج) تشکیل گروه های بازرسی و نظارت بطور مستمر و دائمی

ایجاد یک واحد ایمنی در کارخانه در پیش برد اهداف ایمنی بسیار موثر است. در این دپارتمان برنامه های ایمنی طراحی و به اجرا در می آید. این برنامه ها شامل برنامه های مربوط به کنترل عوامل مخاطره آمیز فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی و بهسازی محیط کار می باشد. که در زیر به مهمترین آنها اشاره می شود:

- بازرسی دقیق از کلیه کارگاه ها و ساختمان ها به منظور رعایت اصول ایمنی و حفاظتی و ارائه گزارشات لازم
- کوشش لازم در تشخیص احتمال وقوع حوادث ناشی از کار و پیشنهاد اقدامات لازم برای رفع آنها
- تهیه، تنظیم و آنالیز آمار مربوط به حوادث ناشی از کار
- نظارت و کنترل بر توسعه شبکه های انرژی مانند برق، گاز و آب، از نقطه نظر مسائل ایمنی
- تشکیل کمیته های حفاظت فنی بر اساس مقررات وزارت کار
- همکاری با واحدها و ادارات مختلف در زمینه شناسایی مناطق خطر از درجه احتمال ایجاد حریق
- نظارت بر اجرای سیستم های اطفاء حریق و محل نصب آنها
- تهیه و تنظیم دستورالعمل های حفاظت فنی و چگونگی استفاده از وسایل و ابزارهای حفاظتی مرتبط با شغل کارگران
- نظارت بر اجرای طرح های حفاظت فنی و پیگیری تا حصول نتیجه
- تشکیل واحد آتش نشانی به منظور پیشگیری و مبارزه با آتش سوزی در کارگاه ها تشکیل این واحد ضروری است.

این واحد می باید با واحد ایمنی ارتباط نزدیک داشته باشد و برای افزایش کارایی آن می باید به موارد زیر توجه داشت:

۱. بکارگیری شبانه روزی افرادی که از تعلیمات لازم بهرمنند و به طریق صحیح استعمال وسایل و تجهیزات مربوطه آشنا باشند
۲. آگاهی از محل نزدیک ترین مرکز آتش نشانی و در اختیار داشتن وسیله ارتباطی در موقع لزوم
۳. تامین ذخیره آب کافی برای خاموش نمودن حریق های احتمالی
۴. بررسی کارگاه از لحاظ لوله ها و شلنگ های آب آتش نشانی، دستگاه های ثابت آب پاش خودکار، خاموش کننده های دستی و چرخدار.
۵. مجهز نمودن کارگاه به وسایل اعلام حریق خودکار
۶. برگزاری تمرینات مربوط به اطفاء حریق، تخلیه ساختمان در کلیه کارگاه و شرکت دادن همه کارکنان
۷. نظارت بر شیوه صحیح انبار کردن مواد بر اساس قابلیت اشتعال و پیش بینی تدابیر لازم